

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑

เรื่อง “อาชยานับขานวรรณคดี (๑)”

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ผู้สอน ครูธีระพล แก้วคำจันทร์
ครูวรรณรี วุ่นนุรักษ์

ทบทวน

ความรู้เดิม

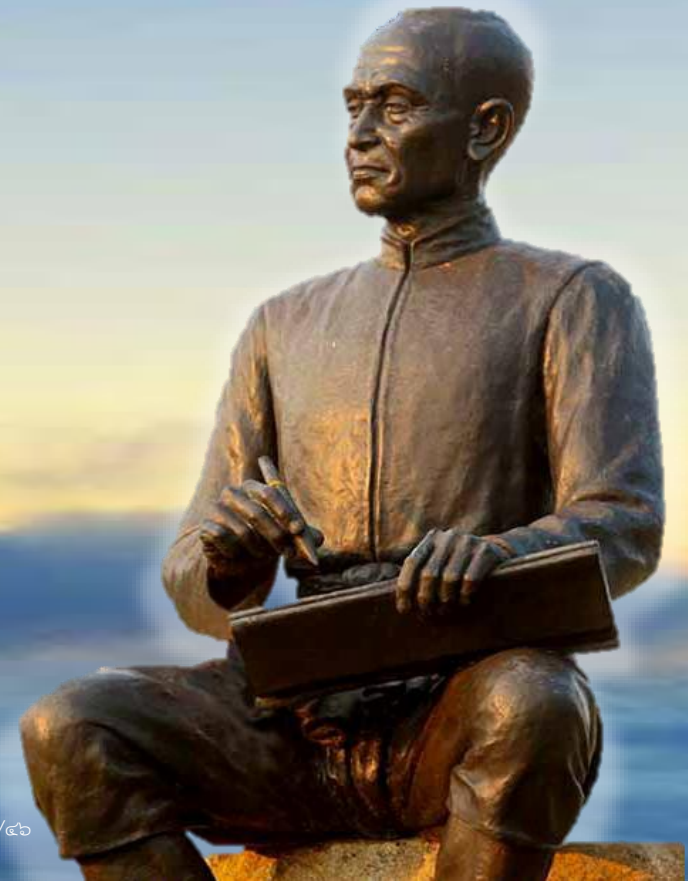

วรรณคดี

หนังสือหรือวรรณกรรมที่ได้รับยกย่องว่าแต่งดี มีศิลปะในการแต่ง มีเนื้อหารูปแบบเหมาะสม มีลักษณะเด่นในการใช้ถ้อยคำภาษา สามารถยกระดับจิตใจผู้อ่านให้สูงขึ้น ให้คุณค่าด้านต่าง ๆ หรือความรู้สึกซาบซึ้งแก่ผู้อ่าน ไม่ว่าจะเวลาจะผ่านไปนานเพียงใดก็เป็นที่ยอมรับหรือเป็นที่ยกย่องของผู้อ่านเสมอ เช่น เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ลิลิตพระลอ พระอภัยมณี ฯลฯ

นักเรียนรู้จักบุคคลในภาพหรือไม่

นักเรียนรู้จักบุคคลในภาพหรือไม่

เป็นกวีสี่แผ่นดินผู้โดดเด่น
ผูกเรื่องราวเล่านิทานอ่านแล้วเพลิน
คือนักกลอน “สุนทรภู่” ครูของฉันทน์
ยี่สิบหกมิถุนามาอีกปี

ทั่วโลกเห็นแซ่ซ้องร้อยสรรเสริญ
พาเราเดินท่องไปในวรรณคดี
ประดับชื่อในวงวรรณสมศักดิ์ศรี
เชิญน้องพี่ร่วมรำลึกนึกถึงครู

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายความหมายของคำ สำนวน จากเรื่องพระอภัยมณี
ตอน กำเนิดสุดสาครได้
๒. อ่านออกเสียงบทร้อยกรองจากเรื่องพระอภัยมณี
ตอน กำเนิดสุดสาครได้
๓. เห็นคุณค่าของบทร้อยกรองจากเรื่อง พระอภัยมณี

เพิ่มเติม

ความรู้ใหม่

ประวัติ “สุนทรภู่”

ผู้ที่เรียบเรียงประวัติของสุนทรภู่เก็บไว้เป็นหลักฐาน
ได้ดีที่สุด คือ **หนังสือประวัติสุนทรภู่** พระนิพนธ์ใน
สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ
ทรงเรียบเรียงไว้ กล่าวถึงชีวิตในช่วงต้นรัตนโกสินทร์

ประวัติ “สุนทรภู่” โดยสังเขป

- ❖ เด็กชายภู่เกิดและโตอยู่ทางด้านเหนือของวังหลัง (สถานีรถไฟบางกอกน้อยในปัจจุบัน)
- ❖ มารดาเป็นแม่นมของพระองค์เจ้าหญิงจงดล พระธิดาในกรมพระราชวังหลัง ในรัชสมัยของ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (รัชกาลที่ ๑)

- ❖ เด็กชายภู่เรียนหนังสือกับพระในสำนักชีปะขาว (ปัจจุบันคือวัดศรีสุदारาม)
- ❖ สุนทรภู่รับราชการในรัชกาลที่ ๒ อยู่ ๘ ปี ในกรมพระอาลักษณ์ “ขุนสุนทรโวหาร” ทดลองแต่งกลอนบทละครรามเกียรติ์ต่อจาก พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๒ ทรงพระกรุณาฯ ซึ่งเป็นช่วงที่สุนทรภู่ มีชื่อเสียงและมีชีวิตการทำงานที่รุ่งโรจน์ จากนั้นได้รับเลื่อนเป็น “หลวงสุนทรโวหาร”
- ❖ สุนทรภู่ช่วงที่บวชอยู่ ๑๘ ปี ที่วัดเทพธิดาราม กรุงเทพฯ ภายในวัดมีกุฏิสุนทรภู่ ปัจจุบันเปิดเป็นพิพิธภัณฑ์สุนทรภู่

ภาพกุฎิสุนทรภู่ วัดเทพธิดาราม

ภาพกุฏิสุนทรภู่ วัดเทพธิดาราม

เล่าเรื่อง

“พระอภัยมณี”

อ่านเรื่อง “พระอภัยมณี”

ตอน กำเนิดสุดสาคร

หน้า ๕-๑๓

จากหนังสือวรรณคดีลำนำน้า ป.๔

จะกล่าวถึงเจ็อกน้อยกลอยสวาท
ซึ่งรอนบาทพระอภัยเมื่อไกลสถาน
อยู่วนวังหลังเกาะแก้วพิสดาร
ประมาณกาลสิบเดือนไม่เคลื่อนคลา
ให้เจ็บครรภ์ปั้นปูนจะจวนคลอด
ระทวยทอดลงกับแท่นที่แผ่นผา
จะแลเหลียวเปลี่ยวใจนัยนา
ไม่เห็นหน้าผู้ใดที่ไหนเลย

หน้า ๕

ตอน นางเจ็อกเจ็บท้องคลอดสุดสาคร

ได้สิบเดือนเหมือนได้สักสิบขวบ

ดูชาวอวบอ้วนท้วนเป็นนวลฉวี

ออกวิ่งเต้นเล่นได้ไกลกุ่ม

เที่ยวไล่ซิวควายสบายใจ

แล้วลงน้ำปล้ำปลาโกลาหล

ดาบสบ่นปากเปี้ยกเรียกไม้ไหว

สอนให้หลานอ่านเขียนเรียนรำไป

แล้วก็ให้วิทยาวิชาการ

หน้า ๑๑

ตอน ลักษณะของสุตสาคร

อยู่วันหนึ่งถึงเวลาสิทธิธาเตมา
สำรวมเข้านั่งฅมานกุมารหนึ
ลงเล่นน้ำปล้ำปลาในวารึ
แล้วขึ้นขี่ขับขวางไปกลางชน

หน้า ๑๑

ตอน สุดสาครแอบหนึพระเจ้าตาไปเล่นน้ำ

พอบพบม้าหน้าเหมือนนมังกรร้าย
แต่ก็บกายนั้นเป็นม้าหน้าฉงน
หางเหมือนนอย่างหางนาคปากคำรณ
กายพิกลกำยำดูดำนิล

หน้า ๑๑

ตอน สุดสาครพบม้านิลมังกร

- หลังจากสุดสาครพบม้านิลมังกรก็รีบไปบอกพระเจ้าตา
- พระเจ้าตาบอกว่าม้านิลมังกรมีฤทธิ์มาก และคิดว่าจะจับให้หลานเอาไว้เป็นพาหนะเพื่อตามหาพระราชบิดา
- พระเจ้าตาบอกมนตรีสำหรับจับม้านิลมังกรให้แก่สุดสาคร และสุดสาครก็ร้ายมนตรีตามพระเจ้าตาจนสำเร็จ

สุตสาครจับม้านิลมังกรได้สำเร็จ

พระนักสิทธิ์พิศดูเป็นครูพัก
เมื่อตัวเดียวเจียวกลายเป็นหลายพันธุ์
กินคนผู้ปูปลาหญ้าใบไม้
เขี้ยวเป็นเพชรเกล็ดเป็นนิลลั่นเป็นปาน
เจ้าได้ม้าพาหนะตัวนี้ไว้
ให้ชื่อว่าม้านิลมังกร

หัวร่อคักรูปร่างมันช่างชั้น
กำลังมันมากนักเหมือนยักษ์มาร
มันทำได้หลายเล่ห์อ้ายเดรัจฉาน
ถึงเอาขวานฟันฟาดไม่ขาดรอน
จะพันภัยภัยโง่สโมสร
จงถาวรพูนสวัสดิ์แก่นัดดา

ของฝากจากครู

ให้หนูคนเก่ง

ของฝากจากครูให้หนูคนเก่ง

บทบาทครูปลายทาง

๑. ครูแจกใบงานที่ ๑ เรื่อง
ค้นหาความหมายคำศัพท์
๒. ครูอธิบายขั้นตอนการทำใบงานเพิ่มเติม
๓. ครูสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรม
และบันทึกผล

บทบาทนักเรียน

๑. นักเรียนฟังคำสั่งแจ้งการทำใบงานที่ ๑
เรื่อง ค้นหาความหมายคำศัพท์
๒. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมใบงานที่ ๑
เรื่อง ค้นหาความหมายคำศัพท์

ของฝากจากครูให้หนูคนเก่ง

คำชี้แจง

ให้นักเรียนค้นหา

ความหมายของคำศัพท์

จากเรื่องพระอภัยมณี

๑

บังเหียน

๒

เบญจขันธ์

๓

ภิญโญ

๔

ยมนา

๕

มหาอุจ

๖

ศิวาโมกษ์

๗

อสงไขย

๘

อัปภาคย์

๙

ระเห็จ

๑๐

สินธพ

สรุป

บทเรียน

เฉลยใบงานที่ ๑

เรื่อง ค้นหาความหมายคำศัพท์

ข้อ	คำ	ความหมาย
๑.	บังเหียน	เครื่องบังคับม้าให้ไปในทางที่ต้องการมีปลายห่วง ๒ ข้างสำหรับให้ผู้ขี่ถือ
๒.	เบญจขันธ์	ลักษณะความเป็นตัวตนของมนุษย์คนหนึ่ง ได้แก่ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ
๓.	ภิญโญ	ยิ่ง, ยิ่งขึ้นไป
๔.	ยมนา	แม่น้ำใหญ่ มาจากชื่อแม่น้ำใหญ่ ๑ ใน ๕ ของแม่น้ำปัญจมหานที
๕.	มหาอุจ	ดาวพระเคราะห์ที่ทรงคุณสูงเด่น มีความเชื่อว่าจะทำให้เจ้าชะตา มีความเจริญรุ่งเรือง

เฉลยใบงานที่ ๑

เรื่อง ค้นหาความหมายคำศัพท์

ข้อ	คำ	ความหมาย
๖.	ศิวาโมกษ์	พระนิพพาน
๗.	อสงไขย	มากมายจนนับไม่ถ้วน
๘.	อัปภาคย์	ไม่มีดี มักใช้ซ้อนกับคำว่า “อาภัพอัปภาคย์”
๙.	ระเห็จ	ไปโดยเร็ว
๑๐.	สินธพ	ม้าพันธุ์ดี, เดิมหมายถึง ม้าพันธุ์ดีที่เกิดในลุ่มแม่น้ำสินธุ

คำถามสรุปบทเรียน

๑. สุนทรภู่ได้อธิบายลักษณะของม้านิลมังกรอย่างไรบ้าง
๒. สุดสาครมีลักษณะนิสัยอย่างไร
๓. นักเรียนคิดว่านิทานคำกลอน เรื่อง พระอภัยมณี
ให้คุณค่าอะไรบ้าง

สิ่งที่โรงเรียนปลายทางต้องเตรียม

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

๑. หนังสือวรรณคดีลำนำ ป.๔

๒. ใบงานที่ ๒ เรื่อง ชวนอ่าน ชวนคิด

บทเรียนครั้งต่อไป

“อาชยานขับขานวรรณคดี (๒)”

รายวิชาภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

